

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Пламена Георгиева Йовчевска;
Институт по аграрна икономика към Селскостопанска академия;
професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност
Икономика и управление (Икономика на селското стопанство)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика,
научна специалност „Икономика и управление (аграрна
икономика)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Моника Георгиева Кабаджова*

Тема на дисертационния труд: *„Решенията на земеделските производители в
условията на екологизация на общата селскостопанска политика“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури
по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед № 422/26.02.2021 г. на
зам.-ректора на УНСС.

Информация за дисертанта

Дисертантът Моника Кабаджова се обучава по докторска програма към
катедра Икономика на природните ресурси/Бизнес факултет на УНСС по
научна специалност Икономика и управление (аграрна икономика), съгласно
Заповед на зам.-ректора по НИД на УНСС № 681/17.03.2017 г. Със Заповед №
2270/15.19.2019 г. проф. д.ик.н. Пламен Мишев от УНСС е определен за научен
ръководител на докторант Кабаджова. Обучението е в *редовна* форма за период
от три години, считано от 11.07.2018 г.

Моника Кабаджова притежава високо ниво на експертно знание,
придобито при обучението ѝ в бакалавърска и магистърска степен по „Аграрен
бизнес“ в УНСС. Разширява знания и изследователски умения в Университета
по околна среда и естествени науки в гр. Вроцлав, Полша и в Аграрния
университет в гр. Нитра, Словакия. В качеството си на изследовател

докторантът участва в няколко проекта, което е възможност да натрупа опит за осъществяване на научна дейност. Доказва и способност за работа в екип. Моника Кабаджова има професионален опит като младши експерт в НССЗ, където консултира земеделски производители по отделни мерки от Програмата за развитие на селските райони. Изготвяйки конкретни проекти по ПРСР, Моника Кабаджова надгражда и допълва знанията от обучителния процес и придобива полезен експертен и практически опит. Когнитивните умения ѝ помагат при подготовката на дисертационното изследване. Това е добър атестат за изследователските интереси на докторанта.

Кабаджова приключва успешно обучението си в докторската програма. Изпълнява предвидените задачи в индивидуалния учебен план и полага докторантските изпити.

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е в обем от 180 стр. с класическа структура: увод, три глави и заключение. Графичното онагледяване и табличното осигуряване на текста е балансирано. Литературните извори, в т.ч. нормативните актове и др. източници, се ползват коректно и са надлежно описани. Има равновесност между библиографските източници на кирилица и латиница. Авторовият мотив за извеждане на изследването е кодиран в релацията между актуалността на избраната тема и целта на дисертационната разработка. Актуалността на дисертационния труд произтича от политиката за все по-широко екологизиране на земеделските системи и, в тази връзка, с нарастващата роля на нагласите и решенията на актьорите в първичния отрасъл. Целта е: „на основата на решенията на земеделските производители за прилагане на екологични практики да се разработят препоръки на ниво земеделски стопанства“. Така формулираното целеполагане се декомпозира в няколко задачи, които са успешно изпълнени.

В първа глава би могло разглежданите теории и цитираните автори да се концентрират по-плътено около тематичното поле на дисертационното изследване, с което усещането за натежаване на първата част ще отпадне. Трудът на автора е разработен въз основа на подходяща методологическа рамка, представена във втора глава и изведена коректно от използваната литература. Приложени са подходящи методи за анализ. Богатата емпирика е

съдържателността, въз основа на която се оформят изводите от дисертационното изследване и се представят научните приноси моменти.

Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Опитът на докторант Моника Кабаджова я насочва към актуална и новаторска за стопанската среда в българското земеделие изследователска тема. Ерудицията на дисертанта проличава в коректното ползване на литературните източници и умелото „срещане“ на ученията на автори и авторитети от актуални теоретични школи от изследваната тематична област, с извеждането на методология, дефинирането на цел, приложността на поставените и успешно изпълнени задачи. Докторантът показва висока компетентност при изпълнението на анкетните проучвания и прилагането на подходящи методи за обработване и последващ анализ на резултатите. Потвърждава формулираната теза на дисертационното изследване, проявява научна добросъвестност при доказването на три и отхвърлянето на две от формулираните хипотези. Целта е изпълнена, изводите са следствие от авторовото проучване. Докторант Кабаджова успешно прилага усвоеното теоретично знание в хода на обучението в ОНС „доктор“ и успява да представи изследователски умения, усвоени благодарение на научното ръководство от проф. д.ик.н. Пламен Мишев. Оформените препоръки са високо надеждни и имат широка приложимост сред всички заинтересовани лица.

Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам оформените от дисертанта пет броя приноси. Те следват от целта на дисертационното изследване и от поставените/изпълнените задачи. Приносите са резултат от получените научни и научно-приложни резултати. Първите четири носят белезите на приноси с теоритичен характер, петият приносен елемент от изследването е със силно подчертано научно-приложно значение.

Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите са тематични фрагменти от дисертацията, свидетелство за апробиране от автора на постигнатите научни резултати. Представени са пет

публикации, три са самостоятелни, една от които е под печат. Две са в съавторство.

Оценка на автореферата

Авторът включва в автореферата основните достижения на дисертационното изследване. Спазени са всички стандартни изисквания при неговото оформяне.

Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на дисертанта да надгради и приложи аналитичните си умения при изучаване и проследяване на протичащите процеси не само в райони, типични за дребноплощното производство. Още повече, че в докторското изследване се анонсира подобно намерение. Екологизацията на ОСП е фокус, който разкрива много „тесни места“ при успоредяването на нагласите и решенията на земеделските стопани за прилагане на екологосъобразни практики. Опустиняването на почвата и опустяването на селата са елементи от една координатна система. Осветяването ролята на администриращите процеса по прилагане на общностната земеделска политика у нас би открито дефицити при стимулиране на проявлението и използването на съществуващите социокултурни традиции в българското селско стопанство, което ще разшири възможностите за разкриване на потенциални синергийни ползи на микро, мезо и макро ниво: за земеделските стопани, за първичния отрасъл и за националната икономика.

Заклучение

Въз основа на положителна оценка, изразена в настоящото становище, предлагам, с пълна убеденост, почитаемото научно жури да присъди на дисертанта Моника Георгиева Кабаджова ОНС „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление“ (аграрна икономика) в УНСС.

18.04.2021 г.

Подпис: